

UCHWAŁA NR XIII/58/2025
MŁODZIEŻOWEJ RADY MIASTA GDAŃSKA
z dnia 28 maja 2025 roku

w sprawie wyrażenia opinii na temat wprowadzenia w życie Projektu nowelizacji ustawy Prawo oświatowe

Na podstawie § 9 ust. 3 Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska stanowiącego załącznik do Uchwały nr XI/177/11 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska (DZ. Urz. Woj. Pom. z 2011 Nr 87 poz. 1792, z 2015 r. poz. 2878, z 2015 r. poz. 3142, z 2017 r. poz. 3971, z 2019 r. poz. 4307, z 2021 poz. 4665) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska wyraża negatywną opinię wobec proponowanych zmian w ustawie o systemie oświaty, przewidujących możliwość nieklasyfikowania ucznia na podstawie przekroczenia progu 25% nieobecności, niezależnie od posiadanych ocen.
Uzasadnienie opinii stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska

/-/ Oliwier Starczewski

Opinia Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska na temat wprowadzenia w życie Projektu nowelizacji ustawy Prawo oświatowe

Na podstawie § 9 ust. 3 Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska stanowiącego załącznik do Uchwały nr XI/177/11 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska (DZ. Urz. Woj. Pom. z 2011 Nr 87 poz. 1792, z 2015 r. poz. 2878, z 2015 r. poz. 3142, z 2017 r. poz. 3971, z 2019 r. poz. 4307, z 2021 poz. 4665)

We wrześniu 2025 roku planowane jest wprowadzenie nowego przedmiotu – „Edukacja Zdrowotna” – do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Przedmiot ten ma zastąpić dotychczasowe zajęcia z Wychowania do Życia w Rodzinie, a jego celem będzie poszerzenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w szerokim ujęciu: zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego, środowiskowego, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania, bezpieczeństwa w internecie oraz profilaktyki uzależnień. Zakres treści programowych ma pełnić funkcję prewencyjną, szczególnie w kontekście przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży.

Młodzieżowa Rada miasta Gdańska wyraża głębokie zaniepokojenie planowaną nowelizacją art. 44k ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a dokładnie częścią zmieniającą zasady nie klasyfikacji, zgodnie z którą uczeń może zostać nieklasyfikowany po przekroczeniu 25% nieobecności(równoznaczne z 75% obecności), nawet w przypadku posiadania ocen umożliwiających ustalenie klasyfikacji rocznej.

Obecnie obowiązujące przepisy, choć często mylnie interpretowane, jasno określają, że nieobecność przekraczająca 50% zajęć nie jest automatyczną przesłanką do nieklasyfikowania ucznia — o klasyfikacji decyduje bowiem brak podstaw do wystawienia oceny, czyli faktyczny brak ocen wynikający z nieobecności.

Pozostawia to pewne pole do manewru osobą które uczą się regularnie jednak nie są w stanie uczęszczać na wszystkie zajęcia z danego przedmiotu, lub osobom które osiągnęły wysoki stopień opanowania przedmiotu, nie muszą wysłuchiwać treści na których się znają, więc poświęcają ten czas na odpoczynek, którego tak w dzisiejszej szkole brakuje. Warto też uwzględnić pozycję osób dotkniętych wykluczeniem komunikacyjnym, które mieszkają w cieniu wielkich miast i aglomeracji, miały chęć mieć aspiracje do nauki w lepszej szkole położonej w dużym mieście, oraz są dotknięte wykluczeniem komunikacyjnym, występującym w naszym kraju na terenach wiejskich powszechnie i muszą do tej lepszej szkoły dojechać np. ponad godzinę, co np. w połączeniu z wykluczeniem komunikacyjnym powoduje, że na lekcje zaczynające się o 7.30 muszą wyjść z domu na autobus o 5.10 gdyż następnym kursem o godzinie 7.05 nie są w stanie dojechać na pierwszą lekcję tylko na drugą, a przy obecnym stanie prawnym te osoby o ile wykazują się wysoką znajomością materiału i przedmiotu są w stanie go zaliczyć przychodząc np. na 20% zajęć aby móc się w pozostałych przypadkach wypaść.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska uważa, że:

1. W obecnym kształcie przepisy chronią ucznia, który mimo niższej frekwencji, aktywnie uczestniczy w życiu szkolnym, przystępuje do sprawdzianów, wykonuje projekty i osiąga wymagane efekty edukacyjne.

2. Zmiana progu z 50% do 25% nieobecności nieusprawiedliwionej, jako kryterium klasyfikowania ucznia, nie uwzględnia okoliczności, w jakich ta frekwencja występuje — np. poważnych problemów zdrowotnych, trudnej sytuacji rodzinnej, problemów natury komunikacyjnej, czy problemów psychicznych.
3. Wprowadzenie automatyzmu decyzyjnego na podstawie jednego wskaźnika (frekwencji), bez możliwości uwzględnienia sytuacji indywidualnej ucznia, grozi naruszeniem zasady równego dostępu do edukacji oraz odczłowieczeniem procesu oceny uczniów.
4. Uczniowie zmagający się z problemami zdrowotnymi, osobistymi lub wykluczeniem komunikacyjnym, którzy mimo trudności starają się utrzymywać kontakt z nauczycielami i zdobywają oceny, mogą zostać pozbawieni szansy klasyfikacji wyłącznie z powodu niskiej obecności — to kara za miejsce urodzenia, chorobę, kryzys, lub potrzebę wsparcia.
5. Obecna konstrukcja przepisów pozwala nauczycielom uwzględniać kontekst i indywidualne osiągnięcia ucznia – nowelizacja ten mechanizm usunie.

Propozycje alternatywne wg. Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska:

Utrzymanie obecnego progu 50% frekwencji jako warunku formalnego, ale z wyraźniejszym doprecyzowaniem interpretacji, że nieobecność musi skutkować brakiem ocen, aby zastosować nieklasyfikowanie.

Rozszerzenie narzędzi wsparcia zamiast karania: zamiast zmniejszać próg frekwencji, warto wprowadzić systemy monitorowania problematycznych nieobecności i oferować pomoc psychologiczną, pedagogiczną, oraz wsparcie w nauce.

Pilotaż i konsultacje społeczne – przed zmianą o tak dużym wpływie na młodzież warto przeprowadzić pilotaż w różnych środowiskach, i zobaczyć jaki jest wpływ zmiany przepisów w zależności od środowiska, np. Jak wpływa on na nastawienie, problemy psychiczne, koncentrację, wyspanie osób z miasta, a jak osób wykluczonych komunikacyjnie by móc wprowadzić ewentualne poprawki do nowo tworzonego systemu

Zachowanie prawa do egzaminu klasyfikacyjnego, nawet przy niskiej frekwencji, w sytuacjach usprawiedliwionych — likwidacja tego prawa w nowelizacji jest zbyt restrykcyjna i stanowi naruszenie “prawa do nauki” np. ogranicza dostępność lepszych szkół, oraz techników specjalistycznych położonych w miastach dla osób wykluczonych komunikacyjnie, które ze względu na niemożność spełnienia warunków kwalifikacji przy obecnych możliwościach transportowych wybiorą gorsze szkoły. Obecnie zgodnie z badaniami¹ Unicef 44% uczniów szkół średnich wybierając swoją szkołę kierowało się dostępnością dogodnych połączeń transportowych, a 21% młodzieży deklaruje, że wybrałoby inną szkołę, gdyby nie problemy transportowe. Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska jest u stanowiska, że po wprowadzeniu nowych zasad kwalifikacji te statystyki się pogorszą.

Postulat uwzględniania uwarunkowań komunikacyjnych przy ustalaniu godzin rozpoczęcia zajęć dydaktycznych -Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska postuluje wprowadzenie

¹<https://unicef.pl/co-robimy/baza-wiedzy/raporty-unicef/wykluczenie-transportowe-dzieci-i-mlodziezy-raport-z-badan>

mechanizmu konsultacyjnego, zgodnie z którym godziny rozpoczynania zajęć dydaktycznych w szkołach publicznych byłyby ustalane w porozumieniu z samorządem uczniowskim. Rekomenduje się przyjęcie zasady, że zajęcia nie rozpoczynają się wcześniej niż o godzinie 8:00, a odstępstwo od tej reguły powinno następować wyłącznie za uprzednią zgodą samorządu uczniowskiego. Celem proponowanego rozwiązania jest uwzględnienie potrzeb uczniów dojeżdżających do szkół z miejscowości oddalonych, w szczególności obszarów dotkniętych wykluczeniem transportowym, dla których wcześniejsze godziny rozpoczęcia zajęć stanowią istotną barierę w równym dostępie do edukacji.

Jako przedstawiciele młodzieży z całego Gdańska, podkreślamy, że edukacja powinna być procesem wspierającym rozwój, a nie represyjnym systemem opartym na liczbach. Zmiany zapowiedziane przez Ministerstwo Edukacji uderzają w najbardziej wrażliwych uczniów i odbierają nauczycielom elastyczność w ocenie indywidualnych przypadków.

Jako Przedstawiciele Młodzieży uczącej się w Gdańsku; Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska wzywa Ministerstwo do ponownej analizy skutków proponowanej nowelizacji oraz do włączenia głosu uczniów w dyskusję nad przyszłością systemu edukacji np. w postaci badań ankietowych wśród uczniów na dużą skalę.